

ENOTNOST

DELAVSKO-KMEČKI LIST

Delavci in kmetje vseh dežel, združite se!

Proč s pasivo!

Proč s pasivo — to je prava beseda. Res, da smo razcepljeni. Ampak najbolj vpijejo o razcepljenosti demokratije in socialisti. Mi pa pravimo: razcepljenost delavstva in kmetov bo obstajala toliko časa, dokler bo kapital pošiljal svoje agente med delovno ljudstvo in dokler bo širil svoj strup potom svojih časopisov, svojih učiteljev, duhovnikov in socialpatriotskih voditeljev. Glavno, kar danes delavstvo tepe, je njegova pasivnost, njegova neorganiziranost.

Izhaja vsak petek. Naročnina 6 Din mesečno, 15 Din četrtletno. Uredništvo in uprava Ljubljana, Delavski dom, Karla Marksa trg 2, dvorišče. Čekovni račun 14.577. Lastnik in izdajatelj Alojz Kusold, Ljubljana, Moste. Odgovorni urednik Jakob Pančur, čevljar, Ljubljana, Križevniška ul. 12. Tiska tiskarna »Slovenija«. Za tiskarno odgovoren: Alojzij Höfler v Ljubljani.

Za neoportunističen enoten nastop.

(Pismo pokrajinskemu odboru SSJ.)

Pooblaščen s strani Centralnega volivnega odbora Delavsko-kmečkega republikanskega bloka za Jugoslavijo, vam v prilogi pošiljamo njegov poziv za skupen nastop v predstojećih parlamentarnih volitvah.

Delavci in kmetje od parlamenta ne morejo pričakovati izboljšanja svojega položaja, njegovi zastopniki v parlamentu ne bodo mogli doseči nikakih pravic, dokler ne bo proletariat organiziran in aktiven v razrednem boju. Zato parlamentarne volitve ne smejo biti za delavce in kmete navadno lovljenje mandatov, temveč zbiranje in organiziranje v pravo razredno fronto na podlagi resničnega razrednega boja brez kompromisov z buržuazijo. Takšna razredna fronta je mogoča le na platformi, ki jo vsebuje priloženi poziv Centralnega volivnega odbora Delavsko-kmečkega republikanskega bloka.

Ta platforma je predpogoj, ki ga stavlja pokrajinskemu odboru SSJ in JSDS za skupen nastop.

Z ozirom na posebne razmere v delavsko-kmečkem gibanju Slovenije pa moramo poudariti zlasti naslednje:

Proti monarhizmu — za republiko delovnega ljudstva.

V delovanju posameznih članov vodstva SSJ je mnogo primerov očitnega nastopanja za monarhizem. Naštevamo samo tri slučaje:

Uratnik, eden najvidnejših voditeljev SSJ, je član častnega predsedstva odbora za postavitev spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju.

Sitter, član vodstva SSJ in njen poslanec, je v oblastni skupščini ljubljanski glasoval za udanostno brzojavko kralju, glasoval za predlog, da se v službo ne smejo sprejemati niti komunisti niti republikanci in kot trboveljski župan je ponovno pošiljal udanostne brzojavke kralju.

Občinski zastop v Studencih pri Mariboru je s socialistično večino sklenil prispevati za kraljev spomenik.

Vodstvo SSJ se nikdar in nikjer ni javno omejilo od gornjih manifestacij za monarhizem, molk pa se smatra za soglašanje. Zato je opravičena naša zahteva, da se SSJ javno izreče za republikansko obliko vladavine, kajti zahteva po socialistični republiki je ena glavnih zahtev mednarodnega proletariata. Z monarhističnimi strankami ne moremo skupno nastopati.

Proti centralizmu za samoodločbo narodov.

Poleg jarma kapitalizma nosijo delavci in kmetje v Sloveniji še breme nacionalnega zatiranja, breme centralizma. Ne bi mogli iti v skupen nastop s stranko, ki priznava centralističen ustroj države SHS, to je hegemonijo srbske buržuazije. Zato bodo vsi zavedni delavci in kmetje odobrili našo zahtevo, da je predpogoj za skupen nastop, da se SSJ odreče centralizmu in nastopi za samoodločbo vseh zatiranih narodov, tudi slovenskega.

Ustaviti gonjo proti sovjetski Uniji.

ker s stranko, ki potom svojih listov in po svojih voditeljih pomaga buržuaziji vršiti kontrarevolucionarno kampanjo proti sovjetski Uniji (glej 19. šte. »Delavske Politike«) ne moremo skupno nastopati v volitvah.

Proti Naprednemu bloku, to se pravi proti sodelovanju z buržuazijo — za blok delavcev kmetov.

»Delavska Politika« se je ponovno izjavila za Napredni blok, to se pravi za sodelovanje socialistov z demokrati, zastopniki fašistovskega krila buržuazije. — Član vodstva SSJ v oblastni skupščini, Sitter, je ponovno glasoval z demokrati, v trboveljskem občinskem svetu so bili s socialističnimi glasovi izvoljeni za občinske svetovalce demokratorjunaši itd. Vodstvo SSJ se ni omejilo od teh manifestacij sodelovanja s fašistovsko buržuazijo, kar znači, da se z gornjimi nastopi svojih eksponentov strinja. Jasno je, da ne moremo skupaj s stranko, dokler javno ne obsodi takega sodelovanja z buržuazijo, ki ga obsojajo tudi socialistični delavci sami.

Boj za enotno strokovno gibanje v Jugoslaviji (zedinjenje URSS in CRSOJ kot sredstvo za obrambo osemurnega delovnika, delavske zaščitne zakonodaje in vseh drugih pravic delavcev in kmetov.

Več kot posamezne osebe v parlamentu, bodo delavstvu koristile enotne akcije. Dokler SSJ odklanja in preprečuje enotnost strokovnih organizacij, ki je predpogoj za uspešno obrambo delavskih interesov, bi bil skupen nastop samo v volitvah breznačelno mandatolovstvo (oportunistem). Kristanovstva pa v interesu delavcev in kmetov ne moremo podpirati.

Skupne akcije vsega delavstva ne samo v volitvah, temveč skupne akcije v vsakodnevni borbi.

Vodstvo SSJ je letošnje proslavo prvega maja razbijalo, kar se je pokazalo najbolj očitno v Ljubljani in Zagorju. Vsedelavski zlet v Ljubljani je stal v znamenju odklanjanja skupnih akcij, policijskih metod in direktnega sodelovanja s policijo. Pri občinskih volitvah v Zagorju so voditelji SSJ (Čobal, Arh), odbili skupen nastop. Itd., itd.

Ne bi bilo v interesu osvobodilnega boja delavcev in kmetov iti v skupen nastop brez zahteve, da se gornja razrednemu boju škodljiva dejanja ne odpravijo.

Pred tednom dni smo vas prvič pismeno pozvali na razgovore za skupen nastop, na kar nam do danes še niste odgovorili. Ta naš drugi poziv za skupen nastop vam pošiljamo s tem, da počakamo na vaš odgovor najdalje do sobote 9. julija.

Ljubljana, dne 3. julija 1927.

Za pokrajinski volivni odbor Delavsko-kmečkega republikanskega bloka (DKRB):

Marcel Žorga.

Delavsko-kmečki republikanski blok (DKRB) v volivni akciji v vsej državi.

V Belgradu se je osnoval centralni volivni odbor DKRB, katerega sestavljajo sledeči sodruzi: Sima Marković, Dragomir Marjanović, Rajko Jovanović (Srbija), Gjuro Cvijić (Hrvatska), Dragotin Gustinčič (Slovenija), Vicko Jelaska (Dalmacija), Gojko Vuković (Bosna), Aleksa Pavičević (Črna gora), Aleksander Perić (Macedonija), I. Domany (Vojvodina).

Centralni volivni odbor DKRB je pozval za skupen nastop pri parlamentarnih volitvah Savez zemljoradnika, Hrvatski seljački republikanski savez (Buč), Disidente HRSS v Dalmaciji, Socialistično stranko Jugoslavije, Jugosl. socialno demokratično stranko in Črnogorske federaliste.

Za skupen nastop je DKRB gori imenovanim strankam predložil sledečo platformo:

- proti vojni nevarnosti in vojaški diktaturi;
- za mir in zvezo s sovjetsko Unijo;
- proti centralistično-hegemonistični ustavi in politiki nacionalnega zatiranja;
- za pravico samoodločbe vseh narodov Jugoslavije;
- za najpopolnejšo zaščito nacionalnih manjšin;
- proti zakonu o zaščiti države;
- za svobodo tiska, zborovanja in koalicije (organiziranja);
- za rešitev agrarnega vprašanja z razdelitvijo zemlje kmetom z inventarjem vred brez odškodnine;
- proti davčni preobremenitvi;
- za odpis zaostalih davkov siromašnim delavcem in kmetom;
- za progresivno obdavčenje kapitala, proti obdavčenju eksistenčnega minimuma;
- proti davku na plače;
- za uničenje vseh oderuških posojil, za organizacijo poceni kredita kmetom;
- za črtanje vseh vojnih dolgov;
- za najpopolnejšo svobodo strokovnega organiziranja;
- za osemurnik;
- za izvrševanje in izpolnitev delavske zakonodaje;
- za obrambo in zavarovanje poljedelskih delavcev;
- za državno podporo brezposelnim;
- za bojovno zvezo delavcev in kmetov proti kapitalizmu!

Udeležite se izleta, ki se vrši v nedeljo dne 10. julija t. l. v

Pekel in Pokojišče pri Borovnici.

Tega izleta se udeležijo tudi delavci in kmetje z Borovnice in okolice.

Odhod vlaka iz Ljubljane ob 6.15. uri iz glavnega kolodvora.

Delu čast in oblast!

Popolna kapitulacija SLS.

Preorijentacija SLS. — Dr. Korošec se odreka avtonomiji, in povdarja »državotvornost« SLS.

Že v preteklih letih, ko je SLS stala še »neomajano« za avtonomijo, smo morali večkrat zabeležiti, da gre SLS in njen voditelj po poti Radića — h kapitulaciji pred centralizmom. Toda doslej je ob vsakem konkretnem slučaju izdaje nad slovenskim narodom in njegovega boja za samostojno, zedinjeno Slovenijo — povdarjala SLS vsaj v besedah, da še naprej vstraja na zahtevi avtonomije Slovenije. Po celi vrsti izdaj avtonomije, po neštetihih slučajih kapitulacije pred centralističnimi Belgradom, smatra dr. Korošec, da je čas dozorel, da ni potreba več farbanja, da sme SLS tudi javno zavreči avtonomijo in postati tako »državotvorna« kot SDS.

Nedeljski volivni govor dr. Korošca v Ljubljani pomeni za SLS isto, če ne več, kot pred dvema leti kapitulacijske izjave radićevih poslancev v belgrajskem parlamentu. Radićevci so se tedaj odrekli republike in samostojnosti Hrvaške, dr. Korošec se je v nedeljo odrekav avtonomije, in proglasil priznanje državnega edinstva in »državotvornosti«, s tem pa se je postavil v isto fronto z Žerjavom. SLS od nedeljskega govora dr. Korošca ni več slovenska stranka in za delavce in kmete odpade zadnji razlog podpirati SLS. Podpirati SLS se pravi podpirati centralizem, državno edinstvo in državotvornost.

Mesto boja za avtonomijo, za revizijo ustave, za nedeljeno Slovenijo je SLS postavila prošnjo za samoupravo, ki jo dopušča državno edinstvo in vidovdanska ustava.

Preorijentacija SLS pa se ni zgodila samo v narodnostnem vprašanju. Doslej se je SLS proglašala za kmečko stranko in večkrat se je politično časopisje SLS pohvalilo, da SLS ni odvisna od kapitalistov. V nedeljo je dr. Korošec tudi v tem pogledu dal SLS drugo odkrito kapitalistično smer. Dejal je:

Še par besed o naši industriji. Prejšnja naša parlamentarna delegacija je v vseh stvarnih zadevah in potrebah šla slovenski

industriji radevolje na roko in vsa slovenska industrija se je redno obračala na nas zaradi posredovanja in podpore. Zato bo pač razumljivo, ako rečemo, da bi neradi videli, ako bi tudi ob teh volitvah stala slovenska industrija z glasovi in denarnicami ob strani naših nasprotnikov. Industrija ne bo škode trpela, ako se nam približa, in nam ni treba prav nič denarja, ampak zupanja in prijateljskega stika.

Kakor v narodnostnem, tako se je SLS v nedeljo postavila tudi v socialnem vprašanju na stališče SDS in konkurenca med SLS in SDS kdo je bolj državotvoren, konkurenca kdo bolje podpira kapitalistične interese že pričenja.

Mnogo poklonov belgrajski vladi je bilo v nedeljskem govoru dr. Korošca, svrhu teh poklonov je povedal h koncu:

»V radikalni stranki smo našli iste resne poglede na našo državno politiko, da je naša želja, da ustvarimo še pristranejši in tesnejše zveze, nego so bile dosedanje. Mislim, da ne bomo našli odklonilne besede.«

Seveda je dr. Korošec govoril mimogrede radi volivnih kroglice tudi o delavcih, kmetih in še posebej o železničarjih, katere je tudi vabil v SLS. Toda od stranke, ki apelira na industrijske denarnice, od stranke, ki javno izjavlja, da kapitalisti ne bodo trpeli škode, če se ji približajo, od take stranke od kapitalizma tlačeni delavec, kmet, uradnik, mali obrtnik ne sme pričakovati za sebe ničesar.

Po tej kapitulaciji bo šla pot SLS nujno navzdol. Kapituliral je dr. Korošec in vodstvo SLS, slovenski narod pa SLS po tej poti ne bo sledil. Ne samo da vstraja delovno ljudstvo Slovenije na megleni zahtevi avtonomije, temveč po izdaji SLS se morata slovenski delavec in kmet združiti, zahtevati in voditi boj za samostojno zedinjeno delavsko-kmečko republiko Slovenijo v zvezi z delavsko-kmečkimi republikami ostalih narodov na Balkanu.

mintang se je izvršil razcep. Čangkaisek sicer mas delavcev in kmetov ni potegnil za seboj, nasprotno odbil jih je od sebe s terorjem nad delavskimi in kmečkimi organizacijami ter njihovimi voditelji, toda višji oficirji nacionalne armade ne gledajo s simpatijo prebujanja širokih mas, ki hočejo odpravo vseh predprav in privilegijev. Vendar delavske in kmečke organizacije se jačijo in boj, enkrat začet proti imperialističnim pijavkam, bo dobojevan tudi proti domačim, tembolj, ker bo razvoj dogodkov nujno prisilil kitajsko buržuazijo, da se zveže direktno z imperialisti.

Sklep kontrolne komisije RKP proti Trockemu in Zinovjevu.

Opozicija v komunistični stranki Sovjetske Unije, ki jo vodita Trocki in Zinovjev, je v zadnjem času poteptala svojo lastno izjavo z dne 16. oktobra 1926, v kateri se je obvezala, da bo opustila frakcijsko delo in nastopala za svoje nazore v mejah strankine discipline. Prekršila je v več slučajih na grob način to disciplino, nedopustno napadajoč vodstvo kom. stranke Sovjetske Unije in kom. Internacionalne v javnih govorih in frakcijski literaturi, ne da bi na drugi strani pokazala količjak resne volje za pozitivno delo, ne da bi stavljal kakih resnih predlogov. Ker je disciplina obvezna za vsakega člana, naj bo kdorkoli, je sklenilo predsedstvo kontrolne komisije kom. stranke SU po zaslišanju Trockega in Zinovjeva predlagati plenumu izključitev obeh od članstva centralnega odbora, da se prepreči nadaljnje spodbujanje enotnosti stranke in njenega rušenja.

Poravnajte naročnino, da dolg ne naraste, obračunajte kolportajo, znake in bloke!

„Gospoda ni doma.“

»Gospoda ni doma.« Tak odgovor je dobil 50 % invalid, ko se je oglašil pri nekem podjetju in prosil za malo podporo. Vprašajmo se zakaj je prosil?

V svetovni vojni je izgubil nogo. Ko so mu pa potem dali umetno, pa revež ni mogel konkurirati svojim malo bolj zdravim sovrpinom. Zato je bil večkrat brez posla. Da bo lažje živel, ga je pa neki kapitalist, povozil s avtomobilom, mu pri tem zdrobil roko, sam je pa zbežal, da ni o njem ne duha ne sluha.

Človek bi mislil, da ga bodo tisti, ki so sokrivi, njegove nesreče saj sedaj malo podprli. Toda ne! Imajo denar za zvonove, cerkve, orlovske in sokolske domove. Padlim postavljajo spomnike, žive invalide, vdove in strote pa puščajo, da umirajo od gladi. »Dobrovina ti si kakor vlačuga« je dejal Cankar.

No pa saj čaka nas vse, ista usoda, poznajo nas dokler jim kaj koristimo, kadar je pa delavec bolan, takrat pa »gospoda ni doma«.

Tine.

Kam gre ZŽJ?

Klevete »Ujed. Železničarja«.

Zadnja, 13. št. »U. Ž.« je zopet polna napadov na neodvisne strok. organizacije. Z velikimi črkami in s pravo naslado objavlja Stanko laž o kralju neodvisnih v Zagrebu in druge slične cvetke. Kakšna je resnica? 14. junija se je vršil shod neodvisnih železničarjev v Zagrebu, na katerega so povabili tudi zagrebško podružnico SŽJ, ki pa ni dala nobenega odgovora. Na shod pa je prišel Korene in nekaj njegovih pristašev. Predsednik shoda je dal besedo Koreneju, ki pa ni govoril k dnevnemu redu temveč pričel provocirati. Zbrani železničarji so zahtevali, da se mu beseda odvzame in Korene je med zvižganjem pobegnil, shod pa se je vršil naprej v redu in mirno končal. — Ali ni čudno, da medtem ko čitamo v »U. Ž.« neprestano o »krahih« neodvisnih, padajo organizacije SŽJ na Hrvaškem? Da pri volitvah obratnih zapnikov dobijo »skrahirani« neodvisni absolutno večino, SŽJ pa niti svoje liste ne more postaviti?

Ali mislijo današnji voditelji SŽJ, da bodo z izmišljenimi poročili in z lažmi, o neodvisnih železničarjih v enotno razredno organizacijo? Da se to ne bo zgodilo, nam pričajo razni dopisi železničarjev, posebno mariborskih, ki so v svojih akcijah spoznali dobro razne Stankota itd. Iz enega daljših dopisov objavljamo odstavek, ki spada k tej stvari:

Skratka, po našem mnenju bodo morali gotovi ljudje tako v Zagrebu kakor v Ljubljani spoznati, da so neodvisne strok. organizacije na Hrvaškem tu, da je leva politična orijentacija delavstva v Jugoslaviji tudi še tu in da se proti volji delavstva ne bo dalo delati. Ne vežite si oči, ker morate priznati, da se sicer nahajajo razni oblastni sekretarijati, različne komore i. dr. take reči s svojimi sekretari itd. sicer na eni, da pa je masa na drugi strani.

O čem »U. Ž.« ne piše.

Za napade na neodvisne je v »U. Ž.« vedno dovojen prostor, ker taki napadi so nekaterim potrebni. Zataji pa »U. Ž.« pred železničarji n. pr. sledeče zelo važne stvari:

Režijske karte.

Zastopniki neodvisnih železničarjev so intervenirali pri generalni direkciji radi ukinitve režijskih kart, nakar je generalna direkcija 17. junija 1927 G. D. št. 37.504 razposlala vsem direkcijam cirkular, v katerem je rečeno, da se ima razumeti pod »stalne« vse one železničarje, ki so nad eno leto zaposleni pri državnih prometnih institucijah in da imajo po novem pravilniku vsi »stalni« pravico na režijsko vožnjo.

Sklepujoč se na gornji cirkular, lahko vsak železniški delavec, ki je nad eno leto v službi, zahteva režijsko karto, kadar jo potrebuje.

Mednarodni položaj.

Internacionalna situacija v znamenju pripravljanja napada na Sovjetsko Unijo.

V Kini se vrši kapitalistična vojaška intervencija proti kitajski revoluciji. Prelom odnošajev s Sovjetsko Unijo s strani Anglije, zasedanje Društva narodov v Ženevi, kupčije Nemčije z Anglijo itd. — vse to jasno dokazuje, da angleška konservativna vlada prehaja od kovanja železnega obroča okrog revolucionarne Rusije k sistematičnem pripravljanju vojnih akcij proti njej. Anglija poizkuša zakrpati za nekaj časa nasprotja v imperialističnem taboru (med Italijo na eni in Francijo ter Jugoslavijo na drugi strani, med Nemčijo in Poljsko, med Madžarsko in Romunijo), da bi mogla vse sile vreči proti Sovjetski Uniji in kitajski revoluciji. Tu tiči glavni vozel internacionalne politične situacije. Na tej črti se giblje imperialistična fronta, omajana od pohoda kitajske revolucije in vedno bolj napredujoče zgradbe socializma v Sovjetski Uniji. Parola, ki odgovarja nalogam proletariata v dani situaciji, glasi: **Roke proč od kitajske in ruske revolucije!**

Pregrupacija razrednih sil v kitajski revoluciji.

Dosedanji potek kitajske nacionalne revolucije, zmagoviti pohod kitajske nacionalne armade proti imperialistom in od njih plačanim generalom je v kratkem času tudi vplival na notranje politične razmere kitajskega naroda. Razvile so se mogočne strokovne delavske organizacije pod vodstvom komunistične stranke in ravnotako je začelo naraščati kmečko gibanje. Delavsko-kmečko gibanje je začelo ogrožati interese kitajske buržuazije. To je nujno privedlo do razkola nacionalno revolucionarne fronte. Buržuazija je prešla v tabor kontrarevolucije. V stranki Ku-

Dosedanja razlaga pravilnika, s strani birokratov pri žel. upravi, ki so vse žel. delavce, ki ne prejemajo mesečne plače, smatrali za nestalne oziroma nenastavljene, je pri vprašanju pravice do režijske vožnje, v smislu navedenega cirkularja napačna. Tudi nenastavljeni imajo pravico do režijskih kart.

V Mostarju dobijo delavci v žel. delavnicah stare plače nazaj.

Redukcija plač v mostarski delavnici se je izvršila aprila meseca. Reducirane mezde so znašale 23 do 45 Din na dan, reduciralo se je pa tudi delavne dni, tako da so dobivali žel. delavci komaj 450 do 800 Din mesečno. S konference neodvisnih, kateri so prisostvovali, tudi nekateri železničarji člani URSS, se je 19. junija poslala deputacija, v katero so neodvisni postavili tudi enega delavca iz URSS. Zastopniki neodvisnih so predali ministru in generalnemu direktorju obširno spomenico in tekom maja in junija večkrat nujno urgirali rešitev spomenice. **Sedaj je spomenica rešena tako, da je ukazano upravi žel. delavnice v Mostarju, da vrne železničarjem v Mostarju one plače, kot so jih imeli pred redukcijo.**

»Ujed, Železničar« pa ve povedati samo o »krahu« neodvisnih!

K izjavi s. A. Čanžeka.

V »U. Ž.« je objavljena izjava s. Čanžeka, ki pravi, da ni izjavil tega, kar stoji v **zadnjem odstavku** članka v 22. št. »Enotnosti«. — Nočemo se za danes spuščati v to, na kak način in s kakimi sredstvi se je pridobilo s. Čanžeka na seji centrale, da je podpisal izjavo, ki so jo drugi (Stanko) napisali, tudi ne bomo danes navajali prič, ki lahko potrdijo, da vsebina članka v 22. št. »Enotnosti« odgovarja ustmenim izjavam s. Čanžeka, konstatiramo le, da dotični, ki je dal s. Čanžeku izjavo v podpis, ni zanikal fakta, da je pri intervenciji direktor pohvalil Terškana in se zgražal nad Mariborom ki kravalizira, ni zanikal, da za časa akcije proti odvzemu režijske vožnje družinski članom t. j. od 3. do 7. junija centrala SZJ ni imela seje in končno, da je kljub sedanjim izjavam s. Čanžeka v »U. Ž.« bilo pravilno in velja še danes za boj mariborskih železničarjev, kar stoji v 22. številki »Enotnosti«.

»Če se centrala ne bo zganila in če bo gledala bolj na priznanje direktorja, kot na dolžnost solidarnosti, bomo seveda morali akcijo prenehati, ker proti direktorju se s podporo cele organizacije lahko borimo, če pa nas pusti na cedilu centrala, si sami ne moremo pomagati.«

Za nas je s tem zadeva s to senzacijono izjavo rešena.

Vesti in beležke.

— In to naj bi bila razorožitev? V Ženevi so se sestali zastopniki Anglije, Amerike in Japonske, da se posvetujejo, kako izvršiti razorožitev na morju. Seveda se ne morejo sporazumeti. V zasmehi vsej konferenci — koliko je že bilo takih! — je te dni objavilo vojno ministrstvo v Ameriki načrt, kaj vse še mislijo ameriški imperialisti zgraditi. Evo: 18 modernih vojnih ladij z velikimi topovi in kurjavo na olje, 110 lahkih križark, 270 rušilcev, 15 torpedolovcev, 110 podmorskih čolnov, 5 ladij matic, za aeroplanje itd. — V očigled temu ogromnemu oboroževanju pa govorijo socialpatriotski voditelji: Nikdar več vojne! Prava rešitev je drugačna in zove se: Vojna vojni!

— SSJ gre samostojno v volitve. Belgrajska »Politika« poroča, da so socialisti sklenili, da se volitev naj aktivneje udeležijo. Divac je pri Davidoviču interveniral, da se bo socialistom dala, polna svoboda agitacije in »Politika« podčrtava slep, da grdo socialisti samostojno v volitve in da ne bodo z nikomur vezali. — To informacijo potrjuje dejstvo, da so nas pozvali za enoten nastop neki Hönigsman in Kitek, ne pa vodstvo SSJ.

— Pomemben sklep I. kongresa neodvisnih strokovnih organizacij. Na kongresu je bil z ogromnim aplavzom sprejet predlog, da se vloži tožba na izročitev obeh delavskih domov v Bel-

gradu, ki jih je policija po obznani vzela delavcem in jih dala socialpolicističnim voditeljem. — Eden teh domov je zapuščen in propada (ker delavci socialpoliciste bojkotirajo), drugega pa so dali v najem buržuaziji, ki je v njem napravila luksuzno restavracijo. — Isto bi se moralo napraviti za izročitev tiskarne in knjigarne, katere je policija vzela 1921. leta delavcem in jih podarila svojim socialističnim voditeljem.

— Boj proti redukciji plač nadaljujejo mariborski železničarji. Na velikem shodu v Mariboru je bila sprejeta resolucija v smislu naših predlogov v 24. št. »Enotnosti«. Sklicala se bo konferenca železničarjev iz vseh delavnic, povabilo se bo zastopnike CRSOJ in URSS, da se pripravi širša in energičnejša obrambna akcija.

— Prevedbo kronskih vpokojencev je objubila volivna vlada. Če se bo ta prevedba tudi izvedla ali je samo volivna raca bomo šele videli. Velja pa ta prevedba samo za državne vpokojence. Kaj bo pa z vpokojenci bratovskih skladnic, to je z vpokojenimi rudarji in kovinarji. Na te je volivna vlada »pozabila«.

— Volitve v Zagorju so »Delavski Politiki« kar sapo zaprle. Svojim čitateljem ne upa povedati številčnega rezultata.

— V »Delavski Politiki« št. 53 čitamo: »Mavrična barva je naš simbol naša parola pa bodi: Naprej! Kam naprej? Mar na mavrico? — V 54. številki pa piše: »Govorila je nato naša vrla in neumorna sodružica gospa Vošnik... Vrla in neumorni gospodje sodružgi pri »Delavski Politiki« le tako naprej za vašim mavričastim simbolom, mi pa ostanemo pri rudečim.

— Po narodni volji so prišli nekdanji kandidati kot poslanci v parlament, danes pa jih po narodni volji nosijo na pokopališče in v bolnico. Čitamo v nekem srpskem listu povodom krvavih pretepov na volivnih shodih radikalov in demokratov v Srbiji, na katerih je bilo več mrtvih in mnogo ranjenih.

— Za člen 82 finančnega zakona, po katerem so davki vseh delniških družb skoraj odpravljeni in ki je bil sprejet za časa vlade SLS, odklanja SLS odgovornost, češ, da poslanci SLS tega člena niso videli v finančnem zakonu. Nesposobni morajo biti poslanci, ki glasujejo za zakon o katerem ne vedo, kaj je v njem. TPD, ki bo po čl. 82 plačala okroglo 10 milijonov dinarjev manj davka kot doslej, je po časopisnih poročilih »naklonila« škofijskemu ordinarijatu stotisoč dinarjev »podpore«. Morda zato, ker 23 poslancev SLS tega člena ni videlo?

— Krščanski socialisti v objemu z Orjuno. Pri volitvah v Delavsko zbornico v Splitu so se združili v enoten nastop orjunaši in krščanski socialisti. Pri nas pa ti krščanski zavezniki orjune oskrnjajo ime s. Fakina. Zavežite jim jezike.

— »Jutro« se zgraža nad drakonskimi obsodbami komunistov v Italiji. Navaja slučaj, da je bil neki komunist pred izrednim sodiščem v Rimu radi nekega tiskovnega delikta obsojen na 5 let zavora. Isto »Jutro« pa molči, k slučaju komunista Moša Pijade iz Beograda, ki je tudi radi tiskovnega delikta pred rednim sodiščem bil obsojen na 20 let, pozneje pa »pomiloščen« na 12 let ječe. — Proč z zakonom o zaščiti države!

— Dobri znaki. Sokolski zlet v Ljubljani je doživel velik fujasko. Udeležba mnogo manjša kot na vsedelavskem zletu, razpoloženje klaverno. Protiruska gonja v govorih oficijelnih govornikov je marsikoga ogorčila in nam jamči, da bo prihodnji zlet še bolj skrahiral. — Istega dne pa se je začelo pobratimstvo med delci in kmeti na zletu v tlato polje, k je sigurno jamstvo, da se bosta delavec in kmet združila s klicem »Delu čast in oblast«.

Fond za žrtve razrednega boja in reakcije.

Opozarjamo sodruge, da so gotovi nabiralni bloki za zbiranje prispevkov za fond in se dobijo ti bloki začasno v našem upravnistvu. Sodrugi, organizirajte v vsaki tovarni in v vsaki delavnici nabiranje za žrtve reakcije in razrednega boja! Žrtvujte za ta fond, zlasti one vsote, ki jih dobivate ob izplačilih in ki ne dosegaajo vsote 1 Din! Prirečajte veselice v prid žrtvam reakcije!

Delavsko-kmečki dopisi.

+ Maribor. Zakaj »žuti« niso borbeni? Marikateri delavec mariborske delavnice ne more razumeti, zakaj hočejo »nacionalni« za vsako ceno preprečiti odpor razredno bojevnega proletariata zoper redukcijo mezd, pri kateri so vendar vsi prizadeti. Na prvi pogled človek res ne ve zakaj, ko je redukcija plač za 15 % že izvedena, ter »prištedi« uprava s tem na uro okoli 1400 pri 1400 delavcih ali 3,700.000 letno. To znači z drugimi besedami, da je vsaka 7. delovna ura neplačana. In — odpor bi bil enakomeren — če bi tudi ta redukcija bila enakomerno izvedena pri vsakem delavcu za 15 %; tega pa ni, temveč ja različna po različnih oddelkih delavnice in deloma tudi odvisna od tega, kako delavec gospodu, werk-majstru ali inženjerju »h gsihtu« stoji. — So stari delavci z 30 do 40 leti službe, ki so bili reducirani za 20 do 30 %, medtem ko nekateri »odlični« delavci sploh niso čutili redukcije in se jim je pustila kar stara urnina. To je v prvi vrsti stanovski tovariš Muravs, predsednik nacionalnih, ter večje število orjunašev iz oddelkov V in VII, ki imajo najbrže z ozirom na njih državotvornost na jeziku precej trd kamen v deski pri gospodi. Najbolj kričeč slučaj korupcije in brezsrčnosti se je pa pripetil v oddelku III a. Stari profesionist z 37 leti službe — ki ni član prov. sklada, ter mora radi tega delati tako dolgo, da ga mrtvega odnesejo lepega dne iz delavnice, družina pa lahko gre berati in ne dobi od države, kjer se cedi med in mleko, potem niti fیکا — je na urnini reducirana za 1'25 Din, medtem ko je neki mladi delavec s petimi leti službe, ki je baje »v žlahti« z nekim poslancem, pred redukcijo imel 7 Din urnine — in po redukciji obdržal 7 Din. Ja, ja, gospoda, saj vas poznamo, ampak preko tega bo razredno bojevni proletarijat šel naprej, razkrinkajoč vso gnolobo kapitalistične družbe od vrha do tal in pariral udarce od vseh strani, bodisi s strani uprave, bodisi s strani plačanih elementov. — Dopisnik: Ivan.

+ Hrastnik. Iz steklarne se do danes še nismo oglasili. Da se ne bo mislilo, da živimo pri nas v kakem paradizu, popišem zadnje dogodke. Pri nas v pletilnici balonov delajo večinoma žene in to 14 do 16 ur dnevno. Zasluzek v 14. dneh znaša Din 150 do 300, isto dobijo tudi moški, ki opravljajo isti posel. Vodja g. E. nas priganja. Dotični gospod je pustil 26. junija v zapisniku neki list (»Befehlsliste der Zentrale A. G. in Zagreb« den 17. VI. 1927) morda nalašč, ker tu se ukazuje odtrgati od zaslužka ženskam 10 %, moškim 15 %. Pritoževali so se delavci, da itak sedaj ne morejo živeti, pa se jim je odgovorilo: vi ne smete samo meso žreti, ampak čebulo in kruh. V steklarni ni nič bolje. Tu dela mladina in še celo mladoletni delajo ponoči, to je zvečer od 8. do 4. zjutraj za 15 Din. Delavci prihajajo dve do tri ure daleč na delo. Tako je tudi z nami. Sliši se samo: »Keine Erzeugung«, nikogar se ne pusti na dopust, sedaj je potreben vsak. Priganja se nas kljub temu, da med delom izgledamo kakor da bi iz vode prišli. Obratni zaupniki so pred kratkim obravnavali zaradi 10 % vročinske doklade, ki jo imajo v vseh steklarnah. Podjetnik je odgovoril: »Krise, keine Lieferung« in se branil. Rekel je: Mi bomo sv. Petru telefonirali, naj dá dež ali vročinske doklade. Ravno tako smo zahtevali pitno vodo v koloniji, ker imamo samo en studenček in nas je 450 glav. Moramo cele ure čakati, da se pride na vrsto. In podjetnik se ne gane. Zato vam kličem, vsi v vrste revolucionarnih delavcev in kmetov, da si izboljšamo naš položaj. Širimo naše proletarsko glasilo »Enotnost«. Delu čast in oblast. — Dopisnik.

+ Maribor. Do vsedelavskega zleta sem res hodil za tistimi, ki imajo razredni boj ob vsaki priliki na ustih, v resnici ga pa proketo malo izvajajo. Zdi se mi, da polovica pristašev SSJ ne zna ločiti fraz od dela, levo ali desno. Desorientacija delavstva povzroča voditelji policajsocialisti in njihovi pomagači. Razcapani železničar sem. Ne misliti, da v mariborski delavnici vlada zadovoljnost, nasprotno, blje se boj proti redukciji plač in odvzemanju zadnjih pridobitev. Zavedni delavci vsi vemo, da je boj, s tem pa tudi v zvezi zmagati mogoča samo v močni enotni strokovni organizaciji. Desno orientirani so pač, ne morem

drugače pojmovati, saboterji vsake energične protiakcije. Pritisk na delavstvo, zlasti na razredno, je pri nas velik. Govori se nam vedno, da produkcija pada. Kako ne bo padala, vprašam, pri fizično onemoglem delavcu, dasi se še nekateri trudijo zaslužiti pri premiji to, kar so na urnini izgubili. Na eni strani temna reakcija, na drugi podjetniški teror, ki ga deloma izvaja v službi buržuazije stoječe delavstvo. Konstatirati moram žalostno dejstvo, da uprava po redukciji že itak skromnih prejemkov **uvaja čezurno delo** v posameznih oddelkih in da mnogi tudi delajo nadure. — Delu čast in oblast!

K. K.

+ **Zagorje. Volitev župana.** Vse zanimanje delavcev in kmetov se suče okrog volitve župana in osmih občinskih svetovalcev. Govori se, da se bodo te volitve vršile v soboto ob 4. uri popoldne. Dekalisti kandidirajo za župana sodruga Repovža Martina. Sestanek volilcev je enoglasno po kandidaturi odobril in celo navzoči socialistični delavci so sklep pozdravili. Seveda, meščanske stranke ne delajo tako odkrito pod kontrolo delavcev in kmetov. Tajno se pogovarjajo med seboj, kako bi dobili župana in svetovalce v svoje roke. Kakor vselej tako so tudi to pot fašisti in gospodje industrialci začeli delati za koalicijo proti delavski večinski listi. Ponudili so klerikalnem enotno fronto proti komunistom. Ne vemo še če je to uspelo. Pač pa je dejstvo, da so tudi klerikalci skupno s tako zvanimi krščanskimi nesocialisti za enotno fronto proti Delavsko-kmečkemu klubu. Toda demokratom dajo neradi župana in večino svetovalcev, kajti klerikalci se zanašajo, da bo klerikalni veliki župan razpusil izvoljeni občinski svet in imenoval za gerenta njihovega pristaša. Oblastni poslanec SLS Lebinger iz Litije je že kar vnaprej izjavil, da bo občinski svet razpuščen. **Potemtakem se zavzemajo za gerentstvo ravno tisti klerikalci, ki so še par dni pred volitvami toliko kričali proti gerentom.** Dobili so zato tudi plačilo. Še hujše plačilo pa pride tistim krščanskim nesocialistom, ki so na jeziku radikalni, ako bodo šli za SLS po poti bivšega PP-režima, po poti Žerjava. Kakor vse kaže bodo moralj kmalu potegniti krinko z obraza. Proletariat Zagorja je že obsodil vse meščanske stranke, a v bodoče jih mora popolnoma zdrobiti in vreči ob tla. Naše geslo je: Proč s pasivo! Proč z meščanskimi strankami! — Vprašanje občinskih svetovalcev in župana je seveda odvisno od Čobalovega in Pirnatovega glasu. Kam se bosta odločila, za Napredni blok ali za Delavsko-kmečki blok? Prav za prav spadata k naprednemu bloku, le vemu krilu buržuazije, toda SSJ izgubi zadnjega pristaša, ako stori kaj takega. — Na koncu je treba omeniti, da se moti znani dopisnik »Najpreja«, če piše, da mu je kdo ponujal kandidaturu. Predrage so izkušnje iz let 1920—1923! — Dopisnik Kivešlob.

Dopisnikom!

Pišite dopise s črnilom ali navadnim svinčnikom (nikakor ne s tintnim) in samo na eni strani papirja. Med vrsticami pustite dovolj prostora za popravke. Pišite samo, kar morete dokazati z pričami. V nekem dopisu smo danes izpustili n. pr. »g. X. pretepava delavce«, ker dopisnik ni navedel, kedaj in kdo je bil tepen. Izogibajte se psovki. Dopisi morajo biti podpisani, imena pa seveda ne bomo objavljali razen če dopisnik sam to izrecno zahteva.

Obletnica pariške komune.

(Konec.)

In ko smo se vedno bolj bližali »zidu federiranih«, kjer je Thiersova soldateska vprizorila svoje klanje, je stopila tišina v povorko. Kakor da je misel na padle predborce onemela jezik... Obrazi so se zasenčili, le tu pa tam je kdo, prevzet od trenutka, da je videl svojega sodruga Cachina vzkliknil svoj pozdrav... Toda to so bili že bolj samotni klci, zakaj grobu komune smo se že bližali... In ob steni so stali stari, še živi komunardi. Ne vem, koliko jih je bilo. Vem, da jih je bilo okoli deset — da je eden izmed njih imel oblečeno še staro, rdečo komunnardsko bluzo in je pozneje s že vedno bolj hrupnim glasom kriknil: »Živijo boljševiki!«... Defilacija. Številni venci se obesijo na zid, ki je kmalu ves rdeč od cvetja in trakov. Smuk-

nem med tam stoječe komunarde, kjer stojim štiri ure neprenehoma in gledam povorko, ki je noče biti ne kraja ne konca. Pet ur je neprenehoma trajal defilé pred zidom. Bilo nas je deset, sto, stopenetdeset tisoč — nekateri so celo govorili da dvesto... strašno, veličastno in mislim, da policijskemu aeroplanu, ki je plul nad nami, ni bilo ravno lahko pri sreju, ko je videl to množico.

Ves čas so se pele revolucionarne pesmi, ljudje vseh narodnosti so marširali mimo nas. Kitajski sodrugi, zamorec, Madžar, Nemec, Rifkabil, Žid, Srb, Hrvat, Slovenec, Francoz, Italijan itd. —

Madžari so prikorakali v sklenjenem lastnem oddelku, počasi, trdno in so peli žalno koračnico: »Kot žrtve ste padli...«, Italijani so zapeli: »Avanti popolo — — bandiera rossa — —« itd.

Tisoč trenutkov je bilo, ki jih ne bom pozabil. Eden izmed srce trgajočih pa je bil, ko so prišli otroci. Od 4. leta naprej do 12. menda. Voda jih je starejša sodružica. Počasi so stopali po stopnicah k zidu in pred spominsko ploščo, kjer so stali poslanci in komunardi, so se ustavili. Najmanjši je nosil rdečo zastavico, drugi cvetje — — Nastala je grobna tišina. In otroci so zapeli — — Internacionalo — —. Najprej tiho, nesigurno, nato vedno močneje, trdno, samozavestno, skrivnostno. — Trenutek vseh trenutkov. — — Odkrito povedano, da so se mi vlije solze, da sem pritaženo ihtel, kakor sem sicer trd in rezak. — — Toda to se ni zgodilo samo meni. Videl sem moze — delavce — borce, ki so še jim v tem in še v mnogih drugih trenutkih vlije solze po razoranih licih...

Videl sem delavca, brazdnolicega, ki je korakal mimo nas, rad bi dal z besedo, s klicem duška svojemu čustvovanju; toda trenutek je bil tako močan, da so usta onemela. S solzami v očeh je stiskal belosivim komunardom roke, da vsaj tako dá izraza, preprostega, najbolj pristnega spomina in spoštovanja do onih, ki so se pred desetletji borili že zanj, do onih, ki so jih radi te borbe generali mesarili ob tem zidu —

Rečem pa Ti, da sem bil ves onemogel in da še danes nimam besede, ki bi tako pristno in trenutku verno, tako veličastno in mogočno, kakor je bilo vse, ponazorila naturalistično sliko tega. Vsa fantazija je popolnoma odveč, ker je dogodek presegal vsako fantazijo. To kar sem Ti povedal, je bežna skica, je atom tistega velikega dogodka. — — Buržujski časopisi (seveda z grozo!) sami so pisali, da nas je bilo sto tisoč... Bilo pa nas je še več.

Toliko, da Ti dam vsaj nekaj vedeti, kar se je zgodilo. Vem, da si Ti že marsikaj videl v Berlinu, Hamburgu, da si celo slišal govoriti Trockega, prepričan pa sem, da bi ob tistih trenutkih, ki so se odigravali, ko se je množica človek (Masse-Mensch, kakor pravi Toller) oddolževala spominu padlih komunardov, tudi Ti onemel... O, kako ubogi, kako potlačeni smo tam dol! Toda ravno to nam mora biti največji impulz in mislim, da nam tudi bo — vedno bolj. Iz malega raste veliko.

Sila.

Izlet delavcev na vas.

Ustvarjamo stike med delavci in kmeti!

Delavsko-kmečko izobraževalno društvo »Probuda« v Dobo je na praznik 29. junija priredilo celodnevni izlet na Zlato polje (od Domžal oddaljeno štiri ure). Udeležilo se je tega izleta tudi nekaj ljubljanskih sodrugov in sodružic. Popisati vam hočem, kakšne utise smo ponesli domov.

Na poti tja se je cela naša izletniška družina razdelila v več »partij«. Prva skupina, ki je odšla iz Doba še pred prihodom drugega ljubljanskega vlaka, je imela nalogo, da pripravi vse potrebno za kosilo, ki je obstojalo iz koštruna na raznju pečenege. Športniki, člani športnega odseka »Probude« so hoteli čim prej doseči cilj, da začno svoj trening (vaje) na pokošeni trati, ki jo je prepustil njen lastnik, najstarejši kmet v Zlatem polju, katerega pet sinov je služilo molohu militarizmu — eden med njimi je izginil pred desetimi leti v imperialističnem klanju. Drugi zopet so se oddaljevali od poti, navdušeni nad množino rdečih jagod, ali povabljeni od kmetov pod češnje. Najmočnejša skupina izletnikov pa se je pomikala ob petju pevskega odseka »Probude« in koračnicah, ki jih je igrala na harmoniko sodružica iz Doba.

Okrog poldneva smo vsi že dospeli nad vas Zlato polje in se ustavili na visokem obronku ob vasi Mala lašna (okrog 700 m nad morjem). Kmetice in dekleta so nam prinesla v škafljih sveže, hladne vode, ki smo jo sladili z malinovcem. Vaska deca se je najprej zbrala okrog nas, nato fantje in dekleta, kmetice in kmetje. Zaposedli smo senčne obronke lepe travniške kotline, na sredi katere so se dobski in ljubljanski sodrugšportniki zapletli v nogometno igro. Travniki leži ravno na sredi med obema vasema, Zlatim poljem in Malo lašno. Po kmetiskih kočah in kajžah je obed že končal in prebivalci obeh vasi od čisto malih fantičev in deklet preko fantov in deklet do kmetic in gospodarjev so se zbirali okrog nas. Najprej samo kot gledalci.

Stopili smo do njih in se začeli razgovarjati. Pogovor je začel o zadnjih naborih, kjer so bili malone vsi potrjeni, se pletel okrog življenja fantov-rekrutov, prišel na vojno nevarnost, se ustavil pri vprašanju, zakaj vojna, čemu vojna, v čigavo korist? In koliko davkov gre samo za oboroževanje, kanone, vojne ladje, municijo! Davki vedno bolj tarejo kmeta. Pa ne samo direktni davki — jim tolmačimo — tudi indirektni, ki jih plačujejo nevede, ko kupujejo sol, sladkor, orodja in drugo. Pa ne samo to. Kmet mora poceni prodajati, delavec v mestu pa drago kupuje. Delavec v tovarni dela za bore groše, kmet mora drago kupovati. Kapitalisti pa bogatijo. Tako je tekkel pogovor v te, gruči, oni gruči, tretji gruči. Rečemo fantom: Potem ob treh bomo napravili shod, pojte v vas, pa vse pripelajte! »Bomo!«

Kmečka mladina iz obeh vasi nič ne gre k »nauku« v zlatopoljske cerkev. Ostanje raje pri nas in gleda. Ob treh, ko je nauk končal, prihajajo starejši, zlasti kmetice iz cerkve.

Pevski odsek »Probude« prepeva narodne, kvintet s. Rajka pa proletarske pesmi. Ob pavzih igra sodružica iz Doba na harmoniko.

S kmeticami se zmeniš za latvico kislega mleka, ki tako tekne v poletnem času. Koštrun je pečen. Snamejo ga z raznja in razrežejo na perliniku. Kdor je lačen, plane po njem. Pa ga je le preveč. Cena pade — proglašajo se, da vsak, kdor hoče, dobi zastoj. Vaški fantje, dekleta, kmetice, ko jim damo korajže, vzamejo — koštrunove pečenke ni vsak dan! Ko je »pojedina« končana, skočimo in formiramo polkrog.

Rajkov kvintet zapoje »Vzbujenje duhov«. In glasen klic odmeva v prosti naravi, v gmajni, v gozdu: »Za svobodo, za pravico, za enakost vseh ljudi!« Vse je tiho. Nemirni vaški otroci, ki jih je več kot sto, umolknejo. Bavnotako fantje in moške — kakih šestdeset jih je — in dekleta in žene, ki jih je mnogo več. Ob besedah in melodiji lepe boje proletarske pesmi se vsem vnamejo srca. »... Le naprej, pa brez bojazni! Zoper laž in vso krivico... **Srečen bodi ljudski rod!**«

Trije govorniki. Izlet delavcev v naravo, ne za to, da v njenem naročju pozabimo na naše zatirano življenje, ne samo za to, da se zabavamo, temveč za to, da pridemo v stik s kmetiskim ljudstvom, da se delavci in kmetje združimo in strnemo. Delavec in kmet sta brata, ona dva ustvarjata s pomočjo narave in njenih sil vse, ona dva hranita, oblačita, spravljata pod streho ves človeški rod. Toda ona dva ne vladata. Vlada kapitalizem, pijavke, militaristi, gospoda. Če bi vladala delavec in kmet po vsem svetu, ali bi bile vojne, vojske, klanja? Ne! Kajti ona dva jih ne potrebuje. Pred tristo leti in več so se upirali kmetje graščakom. Danes se morajo upreti novodobnim graščakom... Živela zveza delavcev in kmetov, njihov skupen boj za pravdo, t. j. za **delavsko-kmečko republiko, za vlado delavcev in kmetov!**

Kmetje poslušajo, premišlujejo, to in ono besedo odobravajo takoj. Sejemo seme delavsko-kmečkega boja, ki bo osvobodil dekovo ljudstvo...

Po končanih govorih zapojemo skupno z zbrano vasio domačo »Snoč«, pa dav'... »Napravimo velik krog skupno z domačimi fanti in dekleti in začnemo igro z žogo, ki vzbuja smeh in veselost. Sodružice se igrajo z vaško deco... Kdor je videl, je čutil: »Delavci in kmetje so ena družina!«

Nastopi čas odhoda. Podamo si roke v slovo. Pozdrav seveda: »Delu čast — in oblast!« Nekateri nas malo pospremitjo. Dekleta pravijo, da nas ne bodo pozabila. V celi fari se bo še dolgo govorilo o nas. Bala so se nekateri, da jim pomandramo žito, poderemo plotove, sedaj pa vidijo, da nismo prišli škode delat, temveč da smo »fejst fantje«.

Vračamo se razigranega razpoloženja. Veseli smo dneva, veselji uspeha! Tako se ustvarjajo stiki med delavci in kmeti. Živeli sodrug in sodružice iz Doba!

Ko vlak potegne na kolodvoru v Domžalah, pozdravim sodruge, ki so nas spremili: »Delu čast!« V odgovor gromovito: »In oblast!« D.

Ustvarjamo zvezo delavcev in kmetov!

Objavljamo obširen popis izleta ljublj. in dobskih sodrugov in sodružic na Zlato polje predvsem zato, da naši sodrug vidijo, kako se morajo izletu vršiti, da ustvarjajo stik s kmečkim ljudstvom. Temu primeru morajo slediti sodrug v Jesenicah, Trzinu, Kroplu, Litiji, Zagorju, Trbovljah, Hrastniku, Mariboru, Studencih, Ptuj, Guštanju in morajo to poletje vsako nedeljo vršiti take izlete med kmetisko ljudstvo. To je najboljša agitacija za delavsko-kmečki republikanski blok, za razširjenje naših idej na kmetih, tudi najboljša agitacija za volitve.

Jeseniški sodrug skupno s sodrug iz Bohinjske Bistrice priredijo velik izlet v **nedeljo 24. julija v Bohinjsko dolino**, ki se mu priključijo tudi sodrug iz Ljubljane, Trzin, Kropo, Bleda in Lesc. Vabimo tudi sodruge iz drugih krajev!

Sodrug iz Doba pri Domžalah pripravljajo drug izlet v Moravce za 17. ali 31. julija (še ni gotovo), skupno s sodrug iz Ljubljane, na katerega pridejo čez Kresnice tudi sodrug iz Zaloga, Laz, Kresnic in Litije.

Za vse te izlete je treba organizirati udeležbo delavskih pevskih zborov, tamburaških društev in športnih klubov. Na njih se bo vsak naučil peti proletarske pesmi.